

Voda je izvor života, a izvori su nekoć bili vrelo života Labinjana. Izvor Šćurak u predjelu Podvinje ispod gradskih zidina bio je glavni gradski izvor, a njegova okolica veliki gradski vrt do kojeg su žene nosile vodu u teškim brentama. Bogate plemićke obitelji gradile su bunare (šterne) za skupljanje kišnica u dvorištima svojih palača. Kuće na selu imale su svoj kalic (baru) uz koji se nalazio veliki obrađeni kamen na kojem se prtala brenta. Vodovodna mreža dovedena je u Labin 1937. kada je podignuta i gradska fontana te vodoskok na šetalistu San Marco. U Kranjcima je na vjenčanjima bio običaj da mlada s brentom dođe na izvor gdje bi joj kum pomogao napuniti brentu dok su svatovi u karnicu bacali novac za blagostanje u braku.

Točke

Izvori Vrućak i Blažicevo (kod velikog slapa na Stazi Rabac - Labin) - **Negrijeva spilja - Podvinje - Fontana** (Šetaliste San Marco) - **Šterna obitelji Negri u Palači Negri** (Art gastro galerija) - **Šterna u ulici Giuseppine Martinuzzi** - **Šterna u dvorištu palače Scampicchio** - **Šterna na terasi ateljea slikara Vinka Šaine** - **Šterna na platou u ulici Paola Sfecija** (iza zgrade gradskog poglavarstva)

Duljina staze 3 km
Vrijeme obilaska 2,5 sata

Staza sakralne umjetnosti dočarat će vam priču o važnosti i utjecaju žena u svakodnevnom životu Labinštine. U doba intenzivnog rudarenja Labinjanke su strepeći za živote svojih muževa rudara, same obavljale kućanske poslove, teško radile na škrotoj zemlji, a vodu su nosile u brentama s udaljenih izvora. Stoga su često tražile utjehu i duhovnu pomoć svetica zaštitnica.

1. Župna crkva Rođenja Blažene Djevice Marije u Labinu podignuta je 1336. na temeljima crkve iz 11. st. Krasi je šest mramornih oltara među kojima i oltar s relikvijama Sv. Justa koje su 1664. prenijete iz Rima.

2. Crkva Sv. Marije od Karmela (Gospa od Karmela) u Labinu izgrađena je 1615. Obnovljena je u klasicističkom stilu 1867. Pripadala je bogatoj labinskoj veleposjedničkoj obitelji Depangher-Manzini te je bila i bogomolja plemićke loze Negrijevih. Preuređena je početkom 90-tih godina 20. st. trudom labinskog slikara Vinka Šaine uz pomoć Grada, u atraktivnu likovnu galeriju "Alvona", središte umjetničkog života starog grada.

3. Crkva Svete Marije Tješiteljice (Majka Božja od Zdravlja) u Labinu. Podignuta je 1420. godine, a sadašnji oblik dobiva u 17. st. U njoj se nalazi vrijedna zbirka sakralne umjetnosti - 15 drvenih skulptura i devet ulja na platnu iz 17. st. na kojima je prikazana Bogorodica.

4. Crkva Marije Magdalene kod groblja na izlazu iz Labina. Zaštitnica žena pokornica, vrtlara, frizera te proizvođača parfema i pomada. Spominje se u 15. st. kada se o njoj brine veleposjednička obitelj Scampicchio. Do 17. st uz nju je vjerojatno bilo groblje za labinsko plemstvo.

5. Staza Majke Božje od Drena (Šumber)

U jedno od najposjećenijih istarskih svetišta hodočasti se 5. kolovoza na blagdan Gospe Sniježne. Legenda kaže da se mladoj pastirci na ovom mjestu u krošnji stabla drene ukazala Majka Božja s Djetetom Isusom u krilu. Šumberci su se odazvali želji Majke Božje te su joj podigli crkvu 1440. g uz dren gdje se ukazala. Mnoge majke na koljenima obilaze oltar Majke Božje moleći za zdravlje djece. Dren se nalazi s lijeve strane crkve, u blizini je i crkva Sv. Kvirina s glagoljaškim natpisima iz 1540. te kaštel Šumber.

6. Sv. Ana u crkvi Majke Božje od Zdravlja (Sveti Martin)

Sveta Ana zaštitnica je trudnica, roditelja i majki. Kip Sv. Ane čuva se u župnoj crkvi i nosi u procesiji na njen blagdan 26. srpnja.

7. Sv. Katarina (Sveti Martin)

Sv. Katarina Aleksandrijska slavi se 25. studenog i po njoj se zove jedna četvrt Labina. Zaštitnicu majčinog mlijeka, pomoćnicu pri bolestima glave i govora, te zaštitnicu poljoprivrednih plodova posebno su slavile mlade majke s djecom. Hodočastile su joj s luminom koji su palile kako bi imale mlijeka i da mogu što dulje dojeti. Odlazile su i na blagoslov kozjeg mlijeka za kojeg su vjerovala da štiti djecu od ugriza zmija.

8. Sv. Marina (Sveta Marina)

U okolici crkvice pronađeno je par ulomaka kasnoantičkog stakla (4. - 5. st.). Gradila se na prijelazu iz 12. u 13. st., a u okolici je bio i ženski samostan.

9. Sv. Barbara (Raša)

Sveta Barbara zaštitnica je rudara i topnika. Modernistička crkva podignuta 1937. čija unutrašnjost podsjeća na izvrnuti rudarski vagonet dok zvonik podsjeća na rudarsku lampu. U krugu crkve je i mala muzejska zbirka.

Labin - Šumber 12 km
Labin - Sv. Martin (Martinski) 10 km
Labin - Sv. Marina 12 km
Labin - Raša 5 km

Romanička crkva Svetog Flora posvećena je istoimenom biskupu koji je 524. godine službovao u istarskom Novigradu. Podignuta je polovicom 6. st. na brežuljku podno sela Kranjci. U 13. st. mještani su crkvu posvetili Sv. Florijanu, zaštitniku od tuče, gromova i neplodnosti polja. Crkva je na listi zaštićenih kulturnih dobara Republike Hrvatske s vrijednim oltarom iz 6. st. i plutejima s pletenom ornamentikom.

Legenda o zlatu

Prema mjesnoj legendi crkvu su podigli Grci u vrijeme Bizanta. Bili su iznimno bogati, no uslijedila je suša od sedam godina. Zbog gladi su morali odseliti pa su mnoštvo zlata natovarili na mala kola s konjima. Pošto je zlato bilo preteško, dio su zakopali u kotao za pečenje rakije oko crkvice Sv. Flora uz tajni zavjet. Po zlato se nikada nisu vratili, a zavjet je i do danas ostao tajna.

Kako doći?

Udaljenost 3 km od Labina, cestom od starog grada prema groblju Sv. Ivana i Koromačnu.

4. svibanj - blagdan Svetog Florijana (ako je radni dan, misa se održava prvu subotu nakon tog datuma)

16. kolovoz - blagdan Sv. Roka

27. listopada - blagdan svetog Flora. Misa se slavi zadnju subotu u listopadu

Duljina staze 20 minuta od sela Kranjci
Vrijeme obilaska 1 sat

Sveta Lucija je zaštitnica župe i crkve izgrađene 1616. godine u selu Skitača na najjužnijem dijelu Labinskog poluotoka.

Legenda o blagotvornoj vodi Svete Lucije

Sv. Lucija tražila je od mještana da joj se tu podigne crkva. Oni su tu želju odgađali pa se svetica uspela na obližnje brdo, sjela na stijenu, zaplakala te umorna i tužna zaspala. Kada se ujutro probudila opazila je kraj sebe školnicu (udubljenje) punu vode pa se umila. Od tada voda iz školnice nikada nije presušila, a Sv. Luciji zaštitnici vida i očiju, hodočaste mnogi vjernici te slabovidni i slijepi.

Izvor se nalazi ponad sela, nadomak vrha Brdo s kojeg se pruža panoramski pogled na otoke Cres i Lošinj, rt Kamenjak i ušće Raše. S druge strane sela, pet minuta od planinarske kuće dolazi se na vrh Orlič (470 m) s kojeg se pruža najljepši pogled na Labin, Rabac, Učku i cijeli Kvarnerski zaljev. Odmoriti se može u jednoj od najljepših planinarskih kuća u Hrvatskoj koju vodi PD Skitaci iz Labina.

13. prosinac - Blagdan Sv. Lucije - sveta misa

3. svibanj - Sveta misa

Turističko - poučna Staza kadulje vodi od planinarske kuće Skitaci prema vrhu Orlič (470 m) ponad kojeg se pružaju obronci prepuni "božice labinskih proplanaka". Ljekovita kadulja cvate krajem travnja i u svibnju kada rasprostire svoj ljubičasto-plavi plašt. Stoljećima se koristila za liječenje kašlja, infekcije grla i upala desni, za spravljanje ljekovitih rakija i kao dodatak mesnim jelima za bolju probavu. Eterično ulje kadulje preporuča se za masaze umornih i bolnih mišića. Miris kadulje potiče bistrinu misli te se preporuča protiv umora i depresije, u čemu posebno pomaže i ovdašnji morski i gorski zrak pun aerosola.

Kako doći?

Vrh Orlič 5 minuta od planinarske kuće. Područje za razgledavanje je oko vrha te desno i lijevo od glavnog puta koji se spušta prema Cerovici i Ravnima. Automobilom se može vratiti prema Drenju i dalje prema Labinu, no cesta je strma, zavojita i uska pa put traje duže.

Udaljenost
Labin - Skitača 20 km. Iz Labina prema Brgodu i Brovinju do Skitače.
Udaljenost od sela Skitača do izvora 1 km

pješačke staze i šetnice

Rabac

Labin

1 SENTONINA STAZA LABIN - RABAC

Uz svjež miris lovora i primorskog bora, labinska božica Sentona - zaštitnica putnika, otkriva najljepši zaštićeni prirodni krajobraz Labinštine. Božica vas vraća u djetinjstvo i zaboravljene krajolike iz mašte. Vilinski gajevi ispresijecani su potočićima i brzicama preko kojih vodi sedam mostića. Slapovi potoka Pečina prelijevaju se preko vijugavih sedrenih barijera, a u tajanstvenoj Negrijevoj spilji krije se izvor. Izvorske vode nekada su pokretale stari mlin čiji se ostaci ruševina nalaze kraj najvećeg slapa koji se izliva u tirkizno jezero u potočnoj dolini u zaljevu Maslinica.

Kako doći?
 Staza započinje na izlasku iz starog grada Labina na glavnoj cesti prema Rapcu, pored ureda Turističke zajednice Grada Labina. Ako se uspinje iz smjera Rapca staza započinje u kampu Maslinica u Uvali Maslinica.

Duljina staze 2,4 km
 Vrijeme obilaska: nizbrdo 1 sat, uzbrdo 2 sata
 Visinska razlika 236 m
 Udaljenost od mora 5 min

2 ŠETNICA SKRIVENIH ČARI

Prohaska – Prižnja - Girandella (Rabac)
 Uživate u Rapcu, biseru Kvarnerskog zaljeva, na šetnici s najljepšim istarskim plažama. Osjećajte se božanski u prekrasnom pogledu na Kvarnerski zaljev iz sela Kosi. Po povratku odaberite svoj kutak intime u nekoj od morskih uvala s bijelim oblucima, rashladite se u kristalno čistom tirkiznom moru okupani aromatičnim mirisima bora, ružmarina i kadulje. Šetnju završite zabavom i rekreacijom na plažama St. Andrea, Girandella i Lanterna označene ekološkom Plavom zastavom.

Kako doći?
 Info table se nalaze na parkiralištu iznad hotela Sanfior, na raskršću kod St. Andree, iznad plaže Prižnja i na stazi iznad Prohaske. Obilazak u dva smjera:
 a) kružni St. Andrea - Prižnja - plaža Girandella - plaža Lanterna
 b) St. Andrea - selo Kosi - St. Andrea

Duljina staza:
 St. Andrea - Prohaska - Kosi 3 km
 St. Andrea - Prohaska - Prižnja - Girandella - Lanterna 5 km
 Vrijeme obilaska 2 - 3 sata

SENTONINA STAZA
 ŠETNICA SKRIVENIH ČARI
 STAZA BOŽANSKIH IZVORA
 STAZA SVETICA
 STAZA SV. FLORA
 STAZA SV. LUCIJE
 STAZA KADULJE

Rabac

Labina

Nakladnik: Turistička zajednica grada Labina • Tekst: Sana Vitas
 Oblikovanje: Medit, Pula • Foto: Vladimir Bugarin, Sana Vitas

Staze i šetnice pogodne su za sve dobne skupine i bicikliste. Preporuča se sportska, trekking ili planinarska obuća.